

Юрій Бігун

Люди очікують від політиків рішучих дій в плані якісних змін життя в державі. Та дуже часто в масмедійному просторі ми знаходимо повідомлення про зловживання владою деяких політичних діячів або ж про їхнє безвідповідальне ставлення до виконання своїх безпосередніх обов'язків. Які якості має мати політик, щоб принести користь суспільству? Чого він повинен уникати під час виконання своїх обов'язків? Відповіді на подібні питання є актуальними для кожної особи, якій небайдужа як власна доля, так і доля співвітчизників. У цій статті ми намагатимемось вказати на деякі негативні риси урядовців та дефекти суспільно-політичного життя.

Напевне, кожен мріє про ідеальне суспільство, в якому народ і його обранці виявляють порозуміння між собою. Наші мрії випливають із правдивих та істинних засад служіння у владі, але реальність, на жаль, часто є кардинально іншою. Сідаючи на диван увечері та переглядаючи стрічки новин по телебаченню чи в інтернет-просторі, ми спостерігаємо за політичними баталіями у нашій країні. Влада, яка, за словами апостола Павла (пор. Рим 13,1), дана від Бога, для більшості людей вважається скомпрометованим та негідним ділом, адже часто трапляється, що людина, яка взяла кермо управління в свої руки, зловживає службовим становищем.

Однією із важливих проблем сьогодення є негативне явище корупції. Вона проявляється у підкупності та продажності серед державних діячів і урядовців, зловживання спільним майном і фінансами задля власного збагачення. У Катехизмі УГКЦ «Христос - наша Пасха» стверджується, що «корупція – суспільно небезпечне явище, а з християнського погляду – гріх. Влада, якій притаманне таке зловживання, перестає бути представницею і захисницею громадян, перетворюючись у загрозу для них» . Таким чином влада, яка мала б належним чином виконувати свої повноваження на користь суспільства, через корупцію відходить від своїх автентичних засад. Про трагізм ганебного явища корупції висловився папа Франциск у книзі «Зцілитися від корупції зазначаючи, що скорумпована особа не знає ні братерства, ні приязні, для неї існують лише співучасники. Такий спосіб

співіснування руйнує справжні стосунки між людьми, робить її в'язнем власного егоїзму та користолюбства.

Святитель Василій Великий пише: «Людам вистачає певних речей для їхнього вжитку, а вони носять дорогий одяг, втішаються дорогими наїдками, мають тисячу колісниць та численні стаї для своїх коней, а решту свого багатства закопують у землю для зберігання». Хоча ці слова звучали ще в період першого тисячоліття, вони не втрачають актуальності й у наш час: замість колісниць – автомобілі та літаки, таємних сховищ – швейцарські банки і т. д. Як тоді, так і зараз бажання наживи притаманне для людей, які будують своє життя на запереченні Бога. Сьогодні це проявляється у різноманітних фінансових та майнових спекуляціях і махінаціях. Можновладці чи власники великих фірм та агенцій, володіючи великою кількістю акцій, облігацій, сировини, валюти, нерухомості та цінних паперів, продають їх зі зміненою вартістю, зазвичай завищеною, задля власної наживи. Тут криється жадоба грошлюбства і захланності, які належать до восьми головних гріхів. Святий Йоан Ліствичник говорить, що грошлюбство є ідолопоклонством. Особа, яка ставить собі за ціль матеріальні блага, не зможе реалізувати свого покликання послужити людям.

Ще одним зловживанням службовим становищем є «відмивання грошей», яке не є рідкістю серед посадовців та можновладців. Це спроба легалізувати нелегально отриманий капітал. Такі кошти називають «брудними грошима». Вони несуть велику потенційну загрозу для економіки певної території або ж навіть цілої країни, тому такі зловживання слід викорінювати.

Досить поширеним зловживанням серед політиків та урядовців є також гріх марнославства. Як навчає нас Катехизм УГКЦ «Христос наша пасха», марнославство – це пристрасть до земної, людської слави та всіляких почесностей. Основними проявами марнославства є нетерпимість до критики, небажання визнавати свої помилки та постійне бажання похвали. Натомість політик чи інший можновладець повинен прислухатись до критики та гідно визнавати свої помилки, щоб виправити їх. Бо не може управляти народом той, хто не чує його голосу. Такій людині потрібно плекати в собі рису смиренномудреності і радо приймати ті виклики, які Бог їй посилає.

Влада та політика мають будуватися на засадах правди та справедливості. Брехня та обман є неприпустимими у справах правління, судочинства та законодавства. Проте реальність є дещо іншою, із цими негативними рисами ми стикаємося щоденно, що стає для нас дедалі звичнішим, бо, як кажуть у народі, «всі так роблять». Черговим негативним явищем, що часто зустрічається у політиці, є маніпуляція, яка є специфічною

подачею інформації і проявляється в тому, що вона подається не комплексно, а частково та однобоко, із замовчуванням чи викривленням важливих чи невідгідних фактів. Мета цього полягає в тому, щоб змінити думки та спонуки людей у потрібному владі напрямку. Маніпулювання несе за собою великий недолік по відношенню до людей, адже до них ставляться не як до особистостей, а як до об'єктів, певного різновиду речей. Таке приховане керування людьми є негативним і абсурдним, адже суперечить самому поняттю політики та влади, суть служіння яких полягає в правдивому інформуванні та запровадженні, а не насаджуванні вигідної для себе правди.

Неможливо у цьому контексті оминати такого явища, як популізм, що представляє собою переконування людини не речовими аргументами, а гарними словами, так званою рекламою. Популізм можемо ще охарактеризувати як хабар втомленому суспільству. В народі часто можемо почути вислів: «годування порожніми обіцянками», і це справді якоюсь мірою виражає суть популізму. Найчастіше ми це зустрічаємо у передвиборній агітації, коли кандидати або ж політичні партії представляють свою програму дій. Перед такими пустими обіцянками перестерігає Святе Письмо: «За кожне бо пусте слово дадуть відповідь судного дня» (пор. Мт 12,36). Вже із самого вислову бачимо, що за промовлені слова, а тим паче обіцянки, потрібно відповідати. Тому перш ніж проголосувати за того чи іншого кандидата, нам потрібно проаналізувати, чи має він знання, здібності та морально-етичні якості, щоб втілити у життя свої обіцянки.

Разом із тим у людини, яка займає високе службове становище, може виникати спокуса владолюбства, яке проявляється у підпорядковуванні собі інших осіб задля власної вигоди. Прикладом цього є діяльність імперіалістичних та тоталітарних систем, очільники яких за основу ставили маніпулятивний принцип керування людьми, позбавляючи їх свободи та права власності. Оскільки мета влади полягає у служінні, то таке зловживання суперечить самій її природі. Тому Церква різними способами закликає посадових осіб та державних службовців до жертвового служіння, наголошуючи на важливості патріотичної постави, солідарності та любові до залежних від них людей.

Неморальність особи, викривлене розуміння влади призводить до різного роду зловживань. Але перераховані вище негативні явища слід викорінювати як із життя пересічної людини, так і з життя та діяльності тих, від кого залежить доля багатьох. Видатний муж блаженної пам'яті Блаженніший Любомир Гузар навчав, що політиками повинні бути люди, які намагаються всіма засобами та способами допомогти своїм співгромадянам забезпечити достойне та гідне життя. Тому можемо сказати, що політика і влада не є легкою справою. Тому-то до влади слід допускати зрілу людину, яка б своїми діями та позицією представляла правду та істину. Особа, яку обираємо до влади, має мати, окрім інтелектуального вишколу, і духовну зрілість, щоб зберегти у своєму серці любов до Бога та ближніх. Кожен народний обранець має усвідомити, що його обрання

допущене Божим Промислом. Бути народним обранцем - означає взяти на себе важку ношу відповідальності за інших людей.

Юрій БІГУН, Гріхи, мотивовані політикою // СЛОВО №4 (84), грудень-лютий 2020-2021